

La llengua al País Valencià

Petra Burianová i Linda Havránková

Història

- datat entre 1343 i 1346 - procés judicial de Menorca contra Gil de Lozano
- Segle d'Or
- El valencià
- Ara, avui,...

...medicacion de la vereda que se que lengua.

La lengua Valenciana ha prouado con todo cumplimien to, que la lengua Latina es muy vniuersal por todo el mundo, y de aquella muchas otras lenguas han tomado gran numero de vocablos, y que la lengua Valenciana es hija, y factura de la lengua Latina por derecha linea, y propagacion.

...nato de virtute eius romane lco nostris
uicis manifesto. Eom ontrele altres hys
rials qui han tractat de les fets virtuosos d
Roma en compendios o breu e molt sentencs
sia valeri lo qual uos senyor haureu lingu
larmet per mans Qui desigats quela ho
mais qui no son gramatiche entenguen lo
valera pfectament lo qual es pgru e poch co
municat en lo Regne d Arago e aco per lo
stret sil que sua en la ordinatio per que
yo amariamet del uostre senyoria ell tret
de lat en nostra uulgada lenga materna
Valenciana axi com he pogut satisella q
altres lagen tret en lenga cathalana em
preu co lur sil sia fott larch e quax ofus
entremestant hi les glosis q son o defal
limet de uocables e no poder compendi
les ditcs vistorias en breu sentenz mas

Year 1000

La llengua

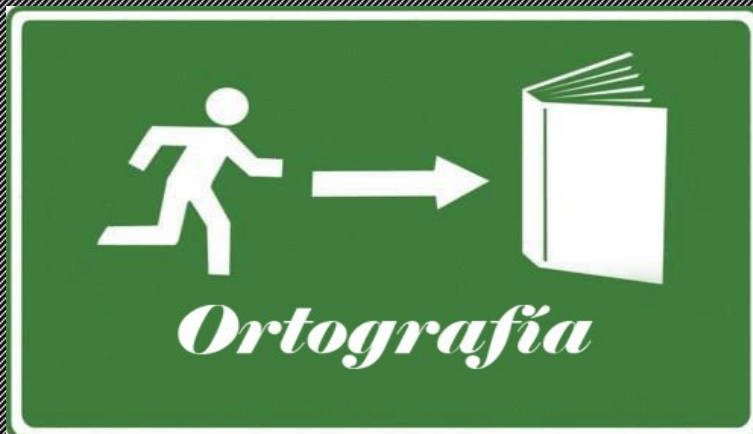
- la denominació històrica
- no és oficial
- la llengua romànica que s'anomena oficialment català
- 52,4% - considera el valencià una llengua diferent
- AVL - l'Acadèmia Valenciana de la Llengua

ACADÈ
MIAVA
LENCI
ANADE
LALLE
NGUA

Denominació i entitat

- La llei de creació de l'AVL
- El sistema lingüístic
- L'ortografia
- El 9 de febrer de 2005

Coneixement i ús del valencià

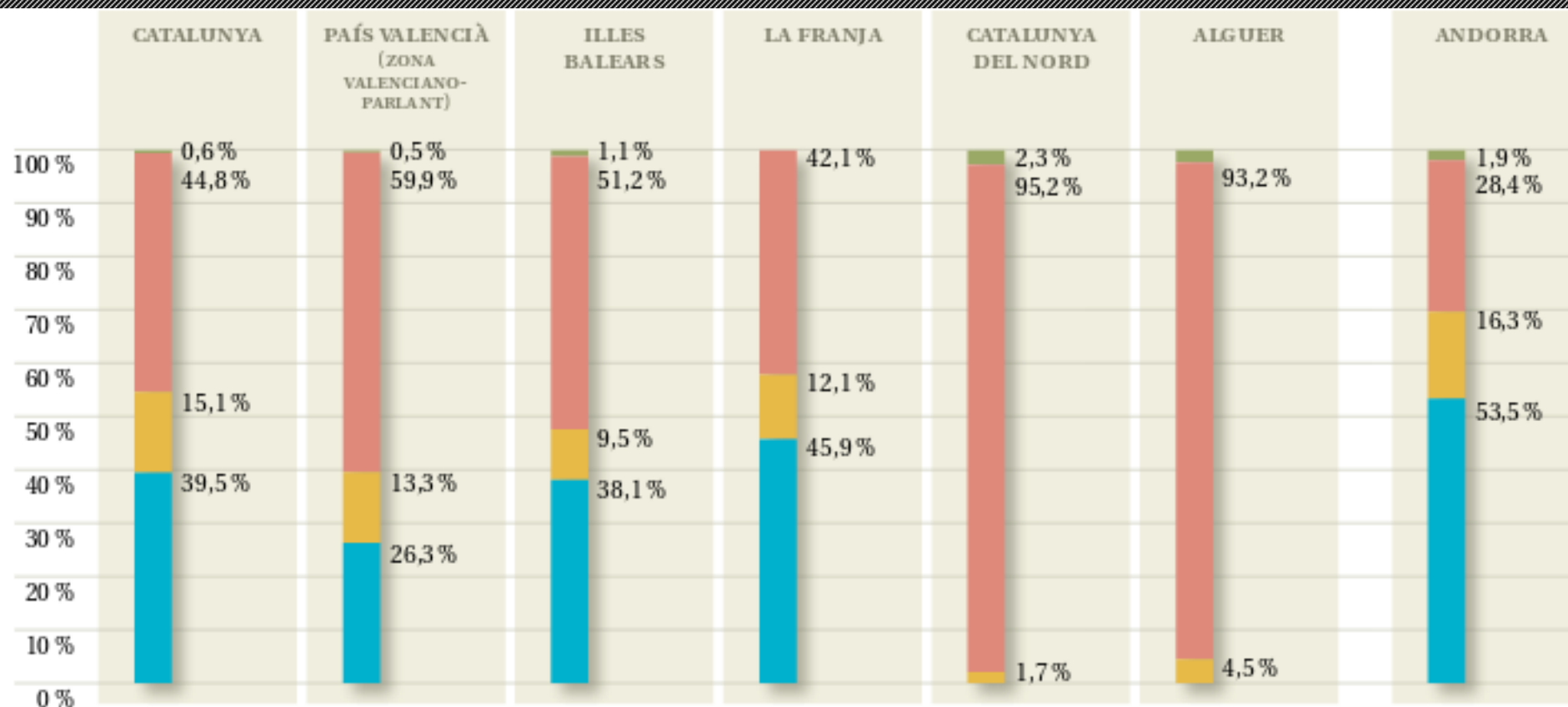
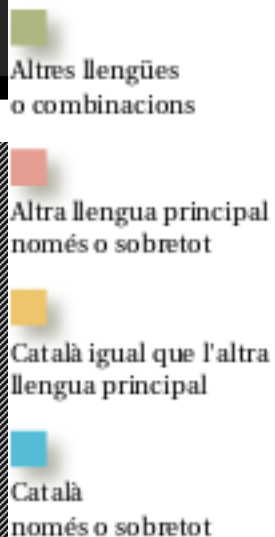

Ús lingüístic a casa en les zones històricament valencianoparlants

Zona	Castellà	Valencià	Ús indistint	Altres
Regió Alacant	78,0 %	12,2 %	4,5 %	5,3 %
Regió Alcoi-Gandia	24,1 %	67,7 %	5,3 %	2,9 %
València i À.M.	71,6 %	20,1 %	8,2 %	2,1 %
Regió València	24,8 %	66,4 %	6,7 %	2,1 %
Regió Castelló	39,2 %	49,1 %	6,6 %	5,1 %
Total	56,5 %	33,4 %	6,9 %	3,2 %

Vostè, quan va de botigues o petits comerços, en quina llengua parla?
2013 i 2015

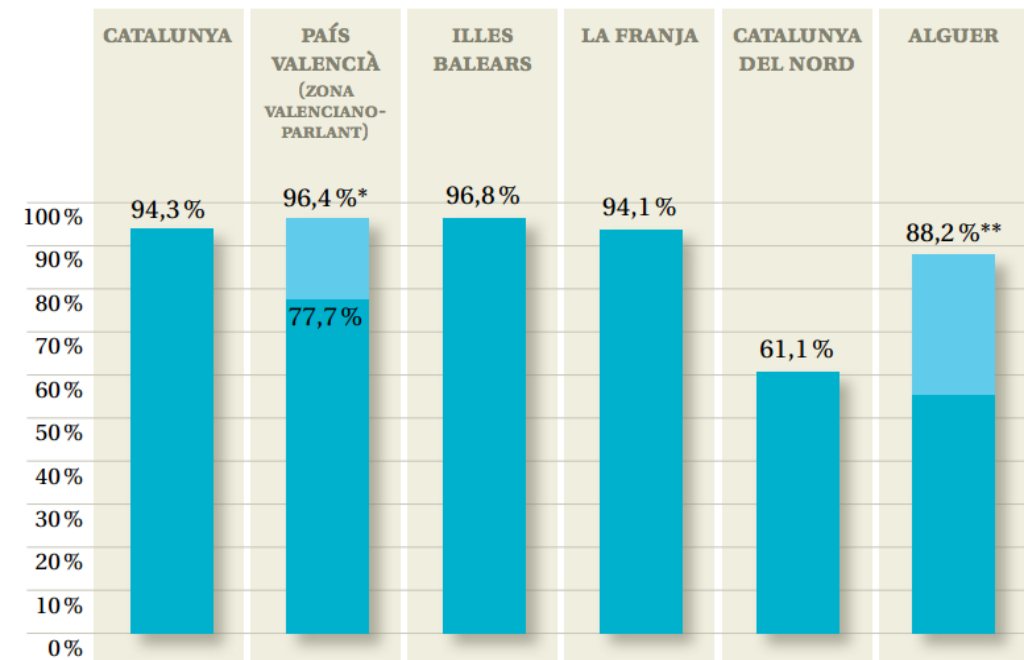

NOTA
 Població: va a botigues.
 Andorra: Les categories són «Només català», «Català i castellà», «Només castellà» i «Altres llengües o combinacions».
 «Altres llengües o combinacions»: Inclou combinacions d'altres llengües a més català.
 Alguer: «Altres llengües o combinacions» inclou altres llengües no catalanes (gald, altres).
 Les dades que no apareixen al gràfic no són significatives per al càlcul.

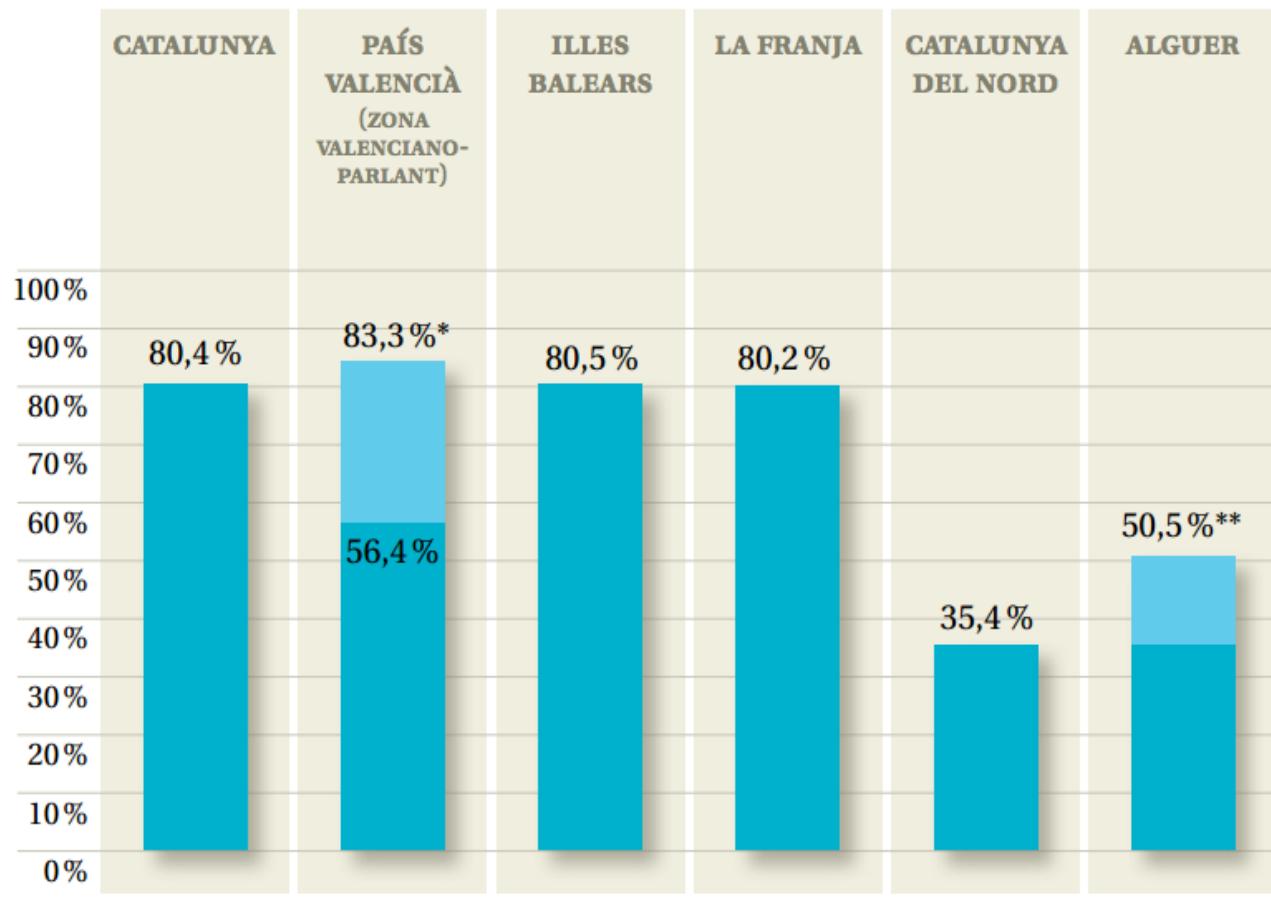
- castellà - zones urbanes
- valencià - zones rurals

Un procés de substitució lingüística del català pel castellà → situació prop de la diglòssia.

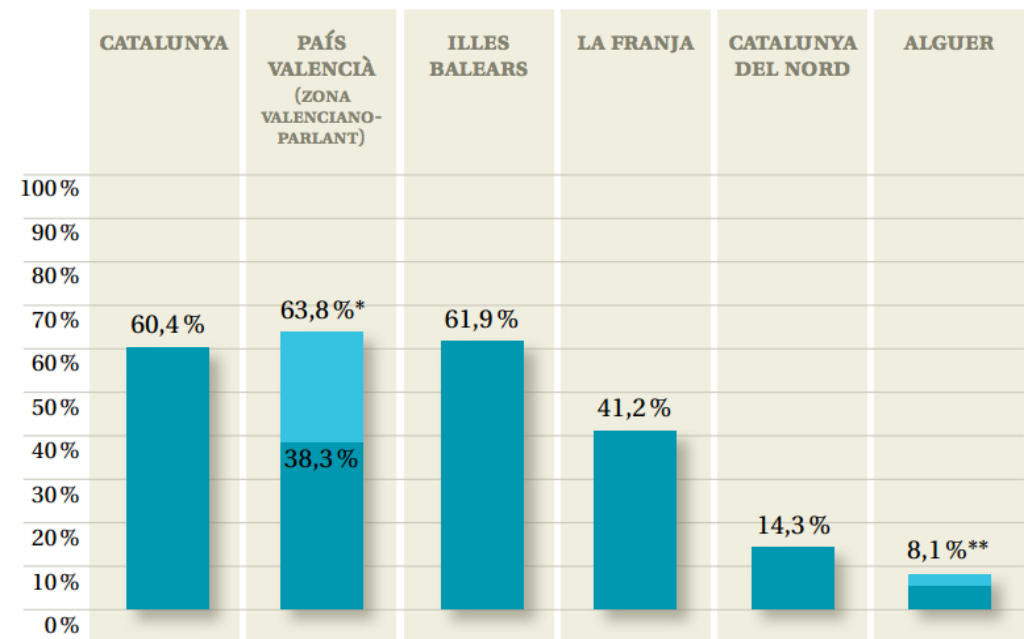
Entén vostè el català (valencià, alguerès...)? Sí/No

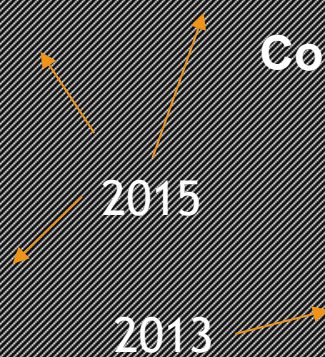
Sap parlar el català (valencià, alguerès...)? Sí/No

Sap escriure el català (valencià, alguerès...)? Sí/No

Coneixement del valencià al País Valencià

<u>Coneixement</u>	<u>Percentatge</u>
L'entén	76,0%
El sap parlar	53,3%
El sap llegir	47,0%
El sap escriure	25,3%

El dialecte xurro i el dialecte murcià

- el predomini del castellà = a una franja interior central i occidental, i a un enclavament - hi ha variants dialectals del castellà amb influència del català, el dialecte xurro i el dialecte murcià (el 25 % del territori i on resideix el 13 % de la població)
- el predomini del valencià = a la costa i a les comarques contigües (el 75 % del territori i és on resideix el 87 % de la població), 36,4 % de la població afirma utilitzar el valencià preferentment a casa (54,5 % castellà)

Evolució lingüística a les zones considerades històricament valencianoparlants

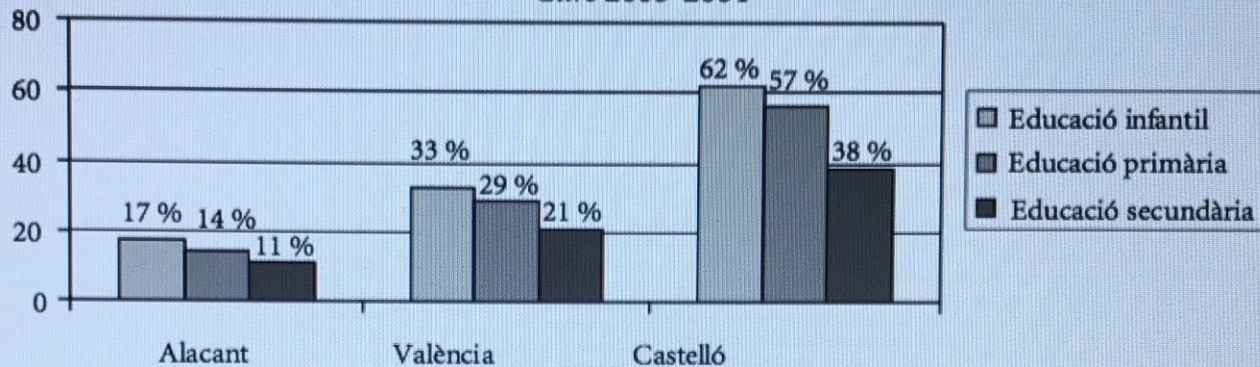
Any	Castellà	Valencià	Bilingüe	Altres
1989	49,6%	45,8%	4,5%	0,1%
1992	45,0%	50,4%	4,6%	0,0%
1995	47,2%	50,0%	2,8%	0,0%
2005	54,5%	36,4%	6,2%	2,9%
2008	56,8%	32,3%	7,6%	3,3%

EL CATALÀ A L'ESCOLA DEL PAÍS VALENCIÀ

Percentatge d'alumnat matriculat en valencià en els diferents nivells educatius
Curs 2003-2004

Alumnat matriculat en ensenyaments no universitaris segons l'idioma
Curs 2002-2003

	Total	Valencià	Castellà	% en valencià
Educació infantil	126.759	37.602	89.157	29,66
Educació primària	261.600	68.771	192.829	26,29
Formació bàsica d'adults	25.107	—	—	—
Educació especial	2.337	—	—	—
Educació secundària	195.568	34.551	161.057	17,67
Batxillerat	59.110	4.201	43.698	7,11
Mòduls i cicles formatius	46.345	1.001	45.344	2,16
Total	716.826	146.126	532.085	20,39

FONT: Institut Valencià d'Estadística.

Valencià

- Català occidental
  - Català valencià
  - Català nord-occidental

Lèxic

- vesprada (tarda)
- bou (toro)
- brossat (mató)
- **corder (xai)**
- creïlla (patata)
- fraula (maduixa)
- **granera (escombra)**
- **eixir (sortir)**
- **espill o lluna (mirall)**
- llaurador (pron. llauraor) (pagès)
- **parèixer (semblar)**
- poal (galleda)
- rabosa (guineu)
- **roig (vermell)**
- **xiquet (nen)**
- ametlla/ametlla (en valència i balear tots els -tl són -ll)
- arrancar/arrencar
- cementeri (cementiri), cànter (càntir), depòsit (dipòsit)
- cordell/cordill
- dèneu/dènou/denou (dinou), dèsset/desset (disset)
- colp (cop), polp (pop)
- estrela/estel
- hui (avui), huit (vuit), huitanta (vuitanta)
- llangosta (llagosta)
- milló (milió)
- renyó (ronyó), redó (rodó), etc
- **seua (seva) / teua (teva) / meua (meva)**
- servici (servei), judici (juí)
- traure (treure), nàixer (néixer)
- xàrcia (xarxa)
- ximenera (fumeral) / xemeneia
- xiulet/xiulit

	Característiques fonètiques	Característiques morfosintàctiques	Característiques lèxiques
Valencià	<ul style="list-style-type: none"> - Distinció de <i>a, e</i> àtones: <i>c[a]st[e]llà</i> - Distinció de <i>o, u</i> àtones: <i>c[o]rona, d[u]rar</i> - Pronunciació de la <i>-r</i> a final de paraula - Articulació de la <i>v</i> com a labiodental /v/ - Caiguda de la <i>d</i> intervocàlica, sobretot en les terminacions: <i>mocaor, treballaor...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Article: <i>el, la, els, les</i> - Verbs: <ul style="list-style-type: none"> 1a persona del present d'indicatiu dels verbs de la primera conjugació en <i>-e</i> Increment incoatiu <i>-ix-</i> - Demonstratius: <i>este, eixe, aquell</i> i els corresponents pronoms neutres: <i>açò, això, allò</i> - Possessius: <i>meua, teua, seua</i> i els corresponents plurals. - Pronoms: el pronom feble <i>li</i> no es converteix mai en <i>hi</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>xic/xica, eixir, gitar-se, corder, ací, prompte, atansar-se, parèixer...</i>

Cançons en Valencià

- 1:10 https://www.youtube.com/watch?v=nGEscplz_-w
- 0:40 https://www.youtube.com/watch?v=0lqdmG_v5D0

Fonts

- <https://ca.wikipedia.org/wiki/Valencià>
- <https://www.racocatala.cat/imatges/llenguacatalana.png>
- <http://www.vilaweb.cat/noticies/radiografia-de-lestat-del-catala-als-paisos-catalans/>
- www.raco.cat/index.php/TSC/article/download/229938/311983
- <https://elf.phil.muni.cz/elf3/mod/lesson/view.php?id=300660&pageid=10243&startlastseen=yes>
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/0e/ComunidadValenciana_Valencia1_tango7174.jpg/1300px-ComunidadValenciana_Valencia1_tango7174.jpg

Moltes gràcies per la vostra atenció!

